

Branost dnevnikov časopisov vendarle nekoliko višja

Pri podrobnejši analizi rezultatov NRB za leto 2007 je bilo ugotovljeno, da je prišlo do manjše napake pri izračunu dosega dnevnikov časopisov. Napaka je nastala pri korekciji izračuna dosega enega izida, ki je prilagojen dejstvu, da slovenski dnevnik ne izhajajo sedem dni v tednu. Doseg slovenskih dnevnikov je tako nekoliko višji, kot je bilo objavljeno pred tremi tedni, kar je razvidno iz spodnje tabele.

	2007	v 000	značilnost razlike glede na 06II-07I
Delo	10,5	179	•
Direkt	3,7	62	
Dnevnik	8,8	150	
Ekipa	2,5	43	
Finance	3,7	63	
Primorske novice	4,1	70	
Slovenske novice	21,1	361	
Večer	9,0	154	•

Ne glede na to pa glavne ugotovitve, posredovane v sporočilu za javnost ob tiskovni konferenci 24. januarja, ostajajo nespremenjene. Glede na predhodno obdobje dnevnik Delo še vedno beleži statistično značilen padec branosti, le da razlika ni tako visoka, kot je bilo prvotno objavljeno. Gledano v celoti je branost dnevnikov upadla, le da je padec nekoliko blažji, to je -2.3% glede na leto 2006. Rast branosti dnevnika Večer, ki je bila pri prvi objavi podatkov na robu statistične značilnosti, se zdaj izkaže za statistično značilno.

Kako je prišlo do napačnega izračuna?

Doseg dnevnikov časopisov v NRB se meri po enaki metodi kot dosegi za vse ostale edicije, vključene v NRB, to je metoda zadnjega branja (ang. *recent reading*). Metoda je v veljavi v večini nacionalnih raziskav branosti v svetu in je na ta način standard za merjenje branosti. Doseg enega izida, valutni podatek o branosti, je izračunan glede na pogostost izhajanja. Za dnevnik pomeni, da štejejo v dosegu enega izida vsi tisti anketiranci, ki so navedli, da so nek dnevni časopis brali v preteklem dnevu, torej v dnevu pred anketiranjem (v primeru tednikov pa v zadnjih sedmih dneh, pri mesečnikih v zadnjem mesecu itd.).

Ker smo pri snovanju in izvajanju NRB vedno stremeli k čim bolj korektni izvedbi, smo bili ves čas pozorni na način izvajanja metode zadnjega branja, saj so iz sveta znani primeri napak, ki jih ta metoda nosi s seboj. Tako smo poleg številnih postopkov, ki smo jih dodali k standardni izvedbi te metode, v drugem letu izvajanja NRB dodali tudi korekcijo dosega enega izida (valutnega podatka), glede na izhajanje edicij. To pomeni, da smo pri dnevnikih upoštevali dejstvo, da le-ti v Sloveniji ob nedeljah ne izhajajo, pri ostalih edicijah pa smo upoštevali poletne dvojne številke oz. neizide ob sicer pričakovanih terminih izida.

Konkretno pri dnevnikih to pomeni, da pri izračunu dosega enega izida ne upoštevamo le branja v preteklem dnevu temveč, v primeru anketiranja v ponedeljek, tudi branje, ki se je primerilo dva dni pred anketiranjem. Ker vemo, da nek časnik v nedeljo ne izide, je jasno, da branje v preteklem dnevu in branje dva dni pred anketiranjem v tem primeru predstavlja branje iste, to je sobotne izdaje. Pri tem je nujno opomniti, da je v primeru časnikov branje izvoda, starejšega od zadnjega izvoda, zelo redek pojav, kar vemo, saj tudi tovrstni pojav kontroliramo s posebnim dodatnim vprašanjem. Omenjena korekcija v primeru, da je nekdo v ponedeljek navedel, da je bral določen časnik pretekli dan in dva dni pred anketiranjem, takšnega bralca upošteva le enkrat, tako da ne prihaja do podvajanja branosti.

Takšna korekcija zahteva dodaten izračun pri izračunavanju dosega, ki temelji na dnevu anketiranja in na dnevu (ne)izida. V tej fazi je v času, ko je bilo valutno obdobje razširjeno na 12 mesecev (prej 6 mesecev), prišlo do napake, katere vzrok leži v zamiku enega dne pri upoštevanju prvega dne anketiranja, ki že šteje v novo valutno obdobje. Zato je v izračunu nastal zamik enega dne pri

dnevih v tednu, katerega rezultat je bil napačno korigiran, a sicer korektno izmerjen doseg. Običajna kontrola podatkov, ki jo izvajamo pred vsakokratno objavo podatkov, napake ni zaznala, ta pa na podatke ni vplivala v takšni meri, da bi jo lahko zaznali že zgolj ob pogledu na rezultate - razlika v branosti, razen pri dnevniku Delo, ni bila nikjer statistično značilna. Negativni trend branosti dnevnikov je sicer prisoten že nekaj časa, prav tako porast branosti dnevnikov na spletnih straneh, kar smo predstavili tudi na tiskovni konferenci ob objavi letnih podatkov. Tam smo tudi obljubili, da bomo trende podrobneje proučili. Ko smo to storili, smo odkrili napako pri izračunu dosegov.

Kot izvajalci raziskave NRB se zavedamo, kakšen je pomen in vpliv podatkov, zato smo vse od začetka njenega izvajanja stremeli k čimbolj korektni izvedbi metode, ki je osnova za valutne podatke. Sistem dvojne kontrole izvedenih podatkov lahko odkrije večino napak, ki so pri tako obsežnih projektih običajen pojav, te napake pa ni zaznal. Vsem prizadetim se za napako in njene morebitne posledice iskreno opravičujemo. Ob tem lahko še enkrat poudarimo, da so podatki zbrani v skladu z vsemi kriteriji, ki so bili predvideni z razpisom in pogodbo o izvajanju, kar je nenazadnje potrdila tudi analiza zbiranja podatkov, opravljena v okviru zunanjega nadzora raziskave. Ne bo odveč pripomniti tudi, da je do napake prišlo le pri dnevnikih, medtem ko za vse ostale medije velja, da so objavljeni podatki točni.